

Undervisningsbeskrivelse

Termin	Maj-juni 20/21
Institution	Herning HF & VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Nanna Arabi
Hold	20PsC25

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Ondskab
Titel 2	De usårlige betjente
Titel 3	Præstation – Gør det mentale til en medspiller
Titel 4	Kærlighed – Fra barn til voksen

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 1	Ondskab
Indhold	<p>Temaet undersøger den overordnede problemstilling ”Hvorfor begår mennesker onde handlinger?”. Forløbets formål er at give eleverne indsigt i centrale psykologiske teorier, eksperimenter og undersøgelser fra forskellige kernestofområder, der kan belyse mekanismer, som påvirker individers tanker, følelser, holdninger og handlinger i gruppesammenhænge, samt de mekanismer, hvorved individet selv påvirker gruppen og egen adfærd.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> Larsen, O. S. (2010): Psykologiens Veje, I-bog, psykologiensveje.systeme.dk, Systeme: Socialpsykologi (Sideid p5500), Massehypnose (Sideid p5537), Hvad er en gruppe (Sideid p5536), Gruppepres og social kontrol (Sideid p5535), Robbers Cave (Sideid c13135), Roller (Sideid p5534 frem til ”Uformelle roller”), Lydigheden dilemma (Sideid p5630), Zimbardo og virkelighedens fængsel (Sideid p5629), Holdninger (Sideid p5531), Moralsk frakobling: Sideid p5628), Forskningsnyt: Charmør eller tyrann – Hvad kendetegner psykopatens baggrund (Sideid p5113) <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> Case: Abu Ghraib, ukendt kilde. Case: Kommandant i Auschwitz, ukendt kilde. Dorph, V. (2012): <i>Jeg var med til at mobbe min kollega</i> (ukendt kilde) DR.dk (2010): <i>Mobning i tal</i>. Online: https://www.dr.dk/skole/understoettende-undervisning/mobning-i-tal DR-dokumentar: Forskning på kanten – Ondskab. Mitcfu.dk Filmklip fra youtube: Elevatoreksperimentet: https://www.youtube.com/watch?v=Ro3IUrPZM9A Filmklip fra youtube: Aschs konformitetseksperiment: https://www.youtube.com/watch?v=TYIh4MkcfJA Filmklip: Longing for beloning: http://rummelighed.org/l-longing-belonging/ Filmklip: Den nye forståelse af mobning: https://www.youtube.com/watch?v=WenvnZs8kYk Jørgensen, E. (2016): <i>Den digitale skolegård har ingen gårdvagt</i>, Fyns.dk Poulsen, P. (2013): <i>Er de fleste psykopater mænd?</i> Videnskab.dk
Omfang	22 lektioner á 45 minutter. Ca. 55 sider.
Særlige fokus-punkter	<p>Centrale faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> – demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske – redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser – formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt

	<p>grundlag</p> <ul style="list-style-type: none"> – inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger – demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden – vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger – argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde – demonstrere viden om psykologis identitet og metoder <p>Fokuspunkter:</p> <p>Gruppeprocessor, massehypnose, gruppepsykologisk perspektiv, individualpsykologisk perspektiv, gruppepres, gruppetænkning, Sherifs eksperiment (Robbers Cave) om gruppekonflikter, Aschs eksperiment om konformitet, Sunsteins eksperiment om gruppepolarisering, mobning, digital mobning, to forståelser af mobning, roller, Milgrams lydighedseksperiment, Zimbardos fængselseksperiment, dehumanisering, deindividualisering, fire ondskabstyper, flertydighedstolerance, empati, de tre holdningskomponenter, kognitiv dissonans og konsonans, moralsk frakobling, psykopati, psykologiske metoder.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Individuelt arbejde, pararbejde, gruppearbejde, læreroplæg, klasses Diskussion, begrebsøvelser, caseanalyse, virtuel undervisning, induktive opvarmningsøvelser, minieksperiment (kognitiv dissonans), eksamenstræning.</p>

Titel 2	De usårlige betjente
Indhold	<p>Teamet undersøger den overordnede problemstilling ”Hvilke udfordringer står politiet overfor set fra et psykologisk perspektiv?”. Forløbets formål er at give eleverne indsigt i centrale psykologiske begreber, teorier, eksperimenter og undersøgelser fra forskellige kernestofområder, der kan belyse forhold og mekanismer, som påvirker politimandens tanker, følelser, holdninger og handlinger både på arbejdet og udenfor arbejdet. Forløbet er tilrettelagt således, at det bidrager til realiseringen af force-fagpakkens praksis- og anvendelsesorienterede formål, samt tilgodeser arbejds- og erhvervsrelaterede perspektiver.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Larsen, O. S. (2010): Psykologiens Veje, I-bog, psykologiensveje.systeme.dk, Systemtime: Akut og kronisk stress (Sideid p5574), Stress: Et samspil mellem indre og ydre faktorer (Sideid: p5573), Coping (Sideid: p5806), PTSD (Sideid: p5588), Forskningsnyt: Tre former for kriseterapi (Sideid: p5584), Sociale arenaer, roller og identitet (Sideid: p5419), Hvad er identitet? (Sideid: p5422), Hukommelse (Sideid: p5236), Forskningsnyt: Falske erindringer (Sideid: p5233), Stereotyper (Sideid: c11564) <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andersen, K. J. & Nielsen, J. B. (2020): <i>PTSD blandt betjente kortlagt: Vi har under ingen omstændigheder været gode nok til at passe på betjentene</i>, Berlinske.dk. • Axelsen, S. m.fl. (2020): <i>Fængselsbetjente i stribevis går ned med stress og PTSD: Jeg kender ikke mig selv mere</i>, DR.dk.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bjørnholdt, Karina (2020): <i>Politiassistent og traumeterapeut: - Vi bliver stærkere af at være åbne om vores sårbarhed.</i> https://dansk-politi.dk/node/754 • Broberg, M. B. (2020): <i>Etniske profilering indgår også i politiarbejdet i Danmark, men ikke som i USA,</i> Jyllands-posten.dk. • DR-dokumentar (2020): De usårlige betjente, episode 2. • DR-Dokumentar (2013): Hjernevask – Kan du stole på din hukommelse? episode 1. • DR-dokumentar (2018): I politiets vold: Mørk og mistænkt, episode 1. • Nielsen, J. B. & Bjørnager, J. A. (2020): <i>Alarmerende rapportafslører, hvorfor fængselsbetjente forlader jobbet: Kriminalforsorgen er på katastrofekurs,</i> Berlingske.dk. Uddrag. • Tedtalk: How reliable is your memory? https://www.ted.com/talks/elizabeth_loftus_how_reliable_is_your_memory?language=en • Videoklip om amnesi: <ul style="list-style-type: none"> ○ https://www.youtube.com/watch?v=WmzU47i2xgw ○ https://www.youtube.com/watch?v=fyZQf0p73QM • VIVE (2020): <i>Notat - Omfang af belastningsreaktioner hos politibetjente og fængselsbetjente samt erfaringer med indsatser.</i> Uddrag. https://www.vive.dk/media/pure/15241/4628746. • Westh, A. (2017): <i>Psykologer: Folk får stress af deres arbejde,</i> 3F.
Omfang	22 lektioner á 45 minutter. Ca. 50 sider.
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> – demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske – redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser – formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag – inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger – demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden – vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger – argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde – demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag <p>Fokuspunkter:</p> <p>Stress, akut stress, kronisk stress, kamp/flugtreaktionen, Lazarus' definition af stress, indre og ydre stress-faktorer, Holmes og Rahes sociale tilpasningsskala, de fem typer af ydre krav, psykologiske, fysiske og biologiske stressorer, Karasek og Theorells krav-kontrolmodel, personlighedstyper, OSN, forklaringsstile, OAS, coping, emotionsfokuseret coping, problemfokuseret coping, PTSD, herunder årsager og symptomer, tre former for kriseterapi: Eksponering, afslapning, EMDR, Eriksons identitetsopfattelse: Jeg-identitet og social identitet, Gergens identitetsopfattelse: Det multiple selv, Giddens identitetsopfattelse: Det reflektive projekt, ontolo-</p>

	gisk sikkerhed, Falske erindringer, hukommelsen, sensorisk hukommelse, korttidshukommelse, langtidshukommelse, eksplicit, implicit, semantisk, episodisk, perceptuel, procedure, hukommelse for emotioner, Clive og Henry som eksempler på personer med skader på hukommelsen, hollandsk undersøgelse af falske erindringer, stereotyper: Hvordan de dannes, fordele og ulemper, hvordan de undgås, etnisk profilering.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde, pararbejde, gruppearbejde, læreroplæg, klassediskussion, begrebsøvelser, caseanalyse, virtuel undervisning, induktive opvarmningsøvelser, mødet på midten, padlet, eksamenstræning.

Titel 3	Præstation – Gør det mentale til en medspiller
Indhold	<p>Temaet undersøger, hvad der skaber gode præstationer. Med udgangspunkt i problemstillingen ”hvordan kan man ud fra et psykologisk perspektiv skabe bedre præstationer?” undersøges centrale psykologiske begreber, teorier, eksperimenter og undersøgelser fra de forskellige kernestofområder. Formålet er at belyse, hvilke kognitive, sociale og personlige forhold og mekanismer, der påvirker vores evne til at præstere i forskellige sammenhænge. Temaet sætter fokus på, hvordan man kan styrke det mentale, så det mentale gøres til en aktiv medspiller i forbindelse med forskelligartede præstationer. Forløbet er tilrettelagt med udgangspunkt i force-fagpakkens praksis- og anvendelsesorienterede formål, der fordrer udfordrende opgaver af bl.a. fysisk karakter hos fx politiet, militæret eller beredskabsstyrelsen.</p> <p>Kernestof:</p> <p>Larsen, O. S. (2010): Psykologiens Veje, I-bog, psykologiensveje.systeme.dk, System: Fra behavioristisk til social-kognitiv indlæringssteori (p5135), Pavlov og den klassiske betingning (p5163), Thorndike, Skinner og den operante betingning (p5161), Begyndende kritik (p5158), Tænkningens udvikling (p5242), Den senso-motoriske fase (p5274), Den præ-operationelle fase (p5273), Den konkret-operationelle fase (p5272), Den abstrakt-operationelle fase (p5271), Kritik af Piaget (p5270), Vygotsky: Zonen for den nærmeste udvikling (p5288), Skumfidus-undersøgelsen om selvkontrol (p5089), Fire opdragelsesstile (p5188),</p> <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cuddy, A. (2012): Your body language may shape who you are, <i>Ted Talk</i>. • DR-Dokumentar (2013): 9z mod Kina, afsnit 1, mitcfu.dk. • Eskesen, A. H. (2011): <i>Minister vil gøre op med den frie leg i vuggestuer</i>, Politiken. • Filmklip om skumfidustesten: https://www.youtube.com/watch?v=Yo4WF3cSd9Q • Gram, Kasper D. (2019): <i>Lektor: Kontant belønning for matematikopgaver holder ikke i længden</i>, DR.dk. • Nilson, Kirsten (2012): <i>Ekspert: Børn skal lære fra vuggestuen</i>. Politiken.dk. • Schultz, N. S. (2010): Forskere: Tag dig sammen – Du har ikke brug for pauser, <i>Videnskab.dk</i>. Direkte link: https://videnskab.dk/krop-sundhed/forskere-tag-dig-sammen-du-har-ikke-brug-pauser • TV2-Dokumentar: Den perfekte opdragelse, afsnit 1, <i>mitcfu.dk</i>. • Østenkjær, E. (2010): Træn din vilje, <i>Vores Forlag</i>. S. 10-15.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ågård, D. (2018): <i>Motivation</i>. Frydenlund. S. 20-28.
Omfang	24 lektioner á 45 minutter. Ca. 45 sider.
Særlige fokus-punkter	<p>Centrale faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> – demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske – redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser – formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag – inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger – demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden – vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger – argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde – demonstrere viden om psykologis identitet og metoder <p>Fokuspunkter: Pavlovs hundeforsøg, Skinners rotteforsøg, klassisk betingning, operant betingning, udslukning, straf som uhensigtsmæssigt, kritik af behaviorismen: Köhlers chimpanseforsøg, adaptation, assimilation, akkommodation, Piagets fire modningsprocesser, Vygotsky og aktuelt udviklingsniveau og zonen for nærmeste udvikling, uenighed mellem Vygotsky og Piaget ift. hvordan man lærer, selvbestemmelsesteorien, indre motivation (intrinsisk), ydre motivation (ekstrinsisk), sammenligning af motivation hos kinesiske elever og danske elever, viljen som en muskel, faktorer, som påvirker mængden af vilje, måder, hvorpå man kan træne sin vilje, skumfidus-undersøgelsen, koncentrationsundersøgelse: Indstilling har betydning for, hvor længe vi kan koncentrere os, Høgh-Olesen: Hjernen har en grænse for, hvor længe den kan arbejde, Amy Cuddys teori om kropssprog (power poses), Baumrinds fire opdragelsesstile, kritik af Baumrinds teori, Amerikansk studie af mødre og deres opdragelsesformer, samt opdragelsesformens betydning for børns adfærd</p>
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning, individuelt arbejde, pararbejde, gruppearbejde, læreroplæg, klassediskussion, begrebsøvelser, padlet, multimodale elevproduktioner, eksamenstræning.

Titel 4	Kærlighed – Fra barn til voksen
Indhold	Temaet undersøger betydningen af kærlighedsrelationer gennem livet på godt og ondt. Med udgangspunkt i problemstillingen ”hvad betyder kærlighedsrelationer for individet, og hvilke konsekvenser kan problematiske kærlighedsrelationer få?” undersøges centrale psykologiske begreber, teorier, eksperimenter og undersøgelser fra de forskellige kernestofområder. Formålet er at belyse, hvad der skal til for at opnå gode

	<p>kærlighedsrelationer – både hos børn og voksne – og hvad der er på spil, når kærlighedsrelationerne ikke går godt.</p> <p>Kernestof: Larsen, O. S. (2010): Psykologiens Veje, I-bog, psykologiensveje.systeme.dk, Systime: Bowlby & Ainsworth (p5043), Omsorgssvigt (p5129), Børns reaktioner på omsorgssvigt (p5128), Risiko og resiliens (p5123), Forskellige tilknytningsstile (p5478), Transaktionsanalyse (p5448).</p> <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalgas, J. (2020): Næsten alle parforhold har fået det bedre under coronakrisen: Det er virkelig interessant, <i>Berlingske.dk</i>. Uddrag. • DFI (2012): Min barndom i helvede, mitcfu.dk.DR-dokumentar (2019): ”Parterapi – Elsker du mig stadig?”, afsnit 1, direkte link: https://www.dr.dk/drtv/episode/parterapi--elsker-du-mig-stadig--du-skal-vid-hvad-jeg-vil-have_224802 (Uddrag). • Funch, M. (2017): Professor: Barndommens svigt kan spores i hjernen, <i>Kristeligt Dagblad</i>. • Filmklip om fremmedsituationstesten: https://www.youtube.com/watch?v=QTsewNrHUHU • Filmklip – Harlows aber: https://www.youtube.com/watch?v=O60TYAIgC4 • Filmklip – Ikea-effekten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Dan Ariely (2011): The Ikea-effect: https://www.youtube.com/watch?v=jkaWYKlnli0 • Filmklip – Stern: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ansigtsduetter: https://psykveje.systeme.dk/?id=5010 ○ Still face eksperimentet: https://www.youtube.com/watch?v=apzXGEBzht0 ○ Visuel kløft: https://www.youtube.com/watch?v=p6cqNhHrMJA • Gravesen, D. T. (2021): Pædagogik, I-bog, pædagogik.systeme.dk, Systime: Mentalisering (p165) • Kjølbye, M. L. (2004): En pige af stål, <i>Information</i>. Uddrag. • Wass, C. (2015): Zorning om sit ægteskab: Det er her jeg hører til, <i>Femina</i>, uddrag.
Omfang	24 lektioner á 45 minutter. Ca. 40 sider.
Særlige fokus-punkter	<p>Centrale faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> – demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske – redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser – formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag – inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger – demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi

	<p>og videnskabelig baseret psykologisk viden</p> <ul style="list-style-type: none"> – vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger – argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde – demonstrere viden om psykologis identitet og metoder <p>Fokuspunkter:</p> <p>Bowlbys tre perioder for tilknytning: Før-tilknytning, begyndende tilknytning, selektiv tilknytning, Ainsworths fire tilknytningstyper: Tryk tilknytningstype, utryg-undgående tilknytningstype, utryg-ængstelig tilknytningstype, utryg-desorganiseret tilknytningstype, fremmedsituationstesten., faktorer, som har betydning for, hvilken tilknytningstype, man udvikler, konsekvenser ved tilknytningstype på sigt, mentalisering, ansigtsduetter, still face eksperimentet, visuel kløft-eksperimentet, Harlows aber, neurologiske konsekvenser ved omsorgssvigt, omsorgssvigt, herunder vanrøgt, fysiske overgreb, psykiske overgreb, seksuelle overgreb, Killéns 7 reaktioner på omsorgssvigt, resiliens, Dennis' (1973) undersøgelse om libanesisk børnehjem, Kauai-undersøgelsen, årsagssammenhænge vs. sammenhænge i forskning, prospektive undersøgelser vs. retrospektive undersøgelser, Hazan og Shavers undersøgelse om betydningen af tilknytningsmønstre i barndommen for kærlighedsopfattelse og kærlighedsrelationer i voksenlivet, transaktionsanalysen, Ikea-effekten og dens betydning for vores kærlighedsrelationer, Arielys eksperiment med origami.</p>
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Virtuel undervisning, individuelt arbejde, pararbejde, gruppearbejde, læreroplæg, klassediskussion, begrebsøvelser, padlet, vendespil, quiz, multimodale elevproduktioner, eksamenstræning.</p>